

OVERDENKING

Vandaag trekken mensen naar Amsterdam voor de klimaatmars. Samen willen ze hun zorg uiten over ons leefmilieu en hoe we daarmee omgaan. Hebt u er misschien over gedacht ook naar Amsterdam te gaan? Waarom had u dat wel willen doen? Of waarom niet? Vindt u het goed dat andere mensen wel gaan demonstreren en wat denkt u dat het teweeg brengt?

Wij zijn niet naar Amsterdam gegaan. We zijn nu samen hier. En we hoorden het verhaal dat vanmorgen in heel veel kerken klinkt en dat speelt in de woestijn. De woestijn, -de hele Gaandeweg in de 40-dagentijd is er aan gewijd-, de woestijn is het beeld voor een plaats waar het moeilijk is om uit te houden. Tegenbeeld van het groene en vruchtbare land waar mensen gaan wonen en leefbaarheid en geborgenheid creëren. In de woestijn kun je niet wonen, je kunt er alleen doorheen trekken, en het is er niet veilig. Plek van beproeving, waar het leven op scherp komt te staan. Plek waar het er echt op aan komt en waar je moet kiezen.

Waarom zou je in vredesnaam zo'n plek opzoeken? Waarom zoeken sommige mensen onherbergzame plekken op, maken ze tochten die hen blootstellen aan onmogelijke omstandigheden en grote risico's, onbedwingbare bergen, extreme kou? Wat drijft hen? Een van de dingen die deze mensen vaak zeggen is dat ze zichzelf op de een of andere manier willen testen naar lichaam en geest. Wie ben ik als het er werkelijk op aankomt? Wat kan ik aan? Waar vertrouw ik op?

Jezus wordt naar de woestijn toegedreven. Hij is net gedoopt in de Jordaan en heeft net die stem gehoord die hem zegt wie hij is: *Jij bent mijn geliefde kind, in jou vind ik vreugde*. En onmiddellijk daarna wordt verteld dat hij vol van de Geest en geleid door de Geest de woestijn intrekt. Zonder die Geest zou hij zich daar nooit hebben gewaagd. De woestijn is de plek waar hij wordt getest voordat hij de wereld ingaat. Wie is hij als het er werkelijk op aankomt? Drie pogingen worden er gedaan om de eenheid tussen hem en de Geest te verstoren en zijn identiteit aan te tasten. Zijn dit verzoeken die wij ook kennen?

Op het moment dat Jezus ongelooflijke honger heeft wordt hem gezegd: *Jij gelooft toch dat je Gods geliefde kind bent? Als dat echt zo is, waarom zeg je dan niet tegen deze steen dat hij brood moet worden? Die God van jou wil toch niet dat je honger lijdt? Als jij honger hebt, moet je die stillen en het maakt niet uit waarmee. Als jij iets wil hebben, dan moet je dat te pakken zien te krijgen, en het maakt niet uit hoe. Zorg dat je kunt eten, drinken, kopen. Want daar is het leven toch voor bedoeld? Als er maar productie is, als de economie maar draait. Zet de natuur naar jouw hand, verander naar believen stenen in brood, gebruik de grondstoffen voor wat jij nodig hebt. De aarde is er toch om te gehoorzamen aan wat jij wilt? De mens leeft niet van brood alleen, zegt Jezus dan.*

Hier spreekt de diepe intuïtie dat een mens leeft van meer dan alleen van wat zijn eigen behoefte kan bevredigen, dat een mens meer is dan zijn buik of zijn brein. Zou het niet kunnen dat iets van dezelfde intuïtie te vinden is bij de demonstranten vandaag en in al het verlangen van mensen naar een betere manier om met onze aarde om te gaan? Of ze gelovig zijn of niet?

Volgende verzoeking. *Kniel voor mij*, zegt de duivel tegen Jezus *en alle koninkrijken van de wereld zijn voor jou*. Deze verzoeking van macht en roem lijkt misschien ver van ons af te staan. Maar wie ergens de macht over heeft kan bepalen wat er gebeurt en is niet overgeleverd aan anderen. En roem is echt niet alleen iets voor beroemde mensen. Aanzien, dat er goed over je gedacht wordt door anderen, en dat willen we toch allemaal graag? Daar niet zeker van zijn maakt kwetsbaar. Maar een mens is altijd kwetsbaar, en wie dat helemaal niet wil zijn valt gemakkelijk in handen van de duivel. Jezus reageert opnieuw met een bijbelwoord: *Aanbid de Heer uw God, vereer alleen Hem*.

Dan doet de duivel nog een laatste voorstel en dat klinkt tamelijk absurd: *Spring toch van het dak van de tempel naar beneden. Je gelooft toch dat Gods engelen je wel op zullen vangen?* Het is de verleiding om te vluchten. En als het lastig wordt, hoe sterk kan die verleiding dan zijn, om de ogen te sluiten, helemaal nergens meer over na te denken, alle eigen verantwoordelijkheid los te laten en toch opgevangen willen worden? Ach het zal vast wel op de een of andere goed komen met dat milieu, gewoon niet te druk om maken, en wat kun jij nu in je eentje doen? God lost het vast wel op. Hij zorgt toch voor ons? Jezus' antwoord is: *Er staat geschreven: gij zult de Here uw God niet op de proef stellen*. Maar zegt de Bijbel dan niet dat God ons wil redden? Ja, maar de vraag is waarvan! Waar God ons van wil redden, steeds weer opnieuw, is van alles wat ons tegenhoudt om te leven vanuit onze ware bestemming. Het mens zijn naar zijn beeld, in liefdevolle verbondenheid met en zorg voor de wereld om ons heen, dat is het wat God in ons wil bewaren en redden van alle aanvallen en verzoeking, die van buiten komen en van binnen.

Dan gaat de duivel bij Jezus weg, voor een tijdje, staat erbij. Hij krijgt geen vat op hem. Bij Mattheüs wordt er dan nog iets bij verteld: dat er engelen komen. Die engelen komen niet op bevel, maar ze komen wel. Want er is in dit leven niet alleen maar woestijn, niet altijd maar strijd, beproeving en vertwijfeling. Er zijn ook momenten van vrede en vervulling. Dat is ons beloofd. En die belofte gaat mee, om ons door de onherbergzame woestijn die ons persoonlijk leven bij tijden kan zijn heen te dragen. En om ons moed te geven bij de enorme uitdagingen waar wij wereldwijd voor staan. Wij mogen het waagstuk van het leven op deze prachtige aarde aangaan in het vertrouwen op een belofte, -die gaat over wat wij niet geschapen hebben en nooit in ons bezit en onze macht hebben, maar wat ons toevalt van Godswege en steeds weer opnieuw geschonken wordt.

